

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 юни 2019 г.
(OR. en)

10265/19

ENER 330
RELEX 615

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
№ предх. док.:	9855/1/19 REV 1
Относно:	Външни отношения в областта на енергетиката – Представяне от Комисията – Обмен на мнения

Приложено на делегациите се изпраща бележка на председателството по външните отношения в областта на енергетиката.

На заседанието на Съвета по енергетика на 25 юни председателството възнамерява да проведе обмен на мнения, като Европейската комисия направи изложение на новостите във връзка с **външните отношения в областта на енергетиката**, с акцент върху ограничен брой досиета от ключово значение.

Председателството смята, че е много важно фокусът да продължи да бъде върху основните партньори на Европейския съюз, а именно Африка, САЩ, Китай, Източното средиземноморие. Нещо повече, от ключово значение е да продължи ангажираността с Енергийната общност и модернизирването на Договора за създаване на Енергийна общност¹, както и да се направи преглед на функционирането и модернизирването на Договора за Енергийната харта².

Председателството припомня, че Комисията е интегрирала политиките за преход към чиста енергия в своите диалози в областта на енергетиката с трети държави и регионални или международни организации с цел насърчаване на възприемането в световен мащаб на принципите, залегнали в политиките и законодателството на ЕС, така че да се постигне напредък в прехода към чиста енергия. Приоритет се отдава и на обсъжданията за значимостта на дългосрочното планиране и разработването на стратегии за намаляване на емисиите на парникови газове до средата на века, така че да бъдат постигнати целите за преход към чиста енергия. Освен това Комисията системно повдига въпроса за по-широкото използване на еврото в енергийните трансакции с ключовите международни партньори, когато е целесъобразно (тази тема ще бъде обсъдена по време на обяда).

---

¹ Основните цели на Енергийната общност са установяването на стабилна регулаторна и пазарна рамка, която да даде възможност на договарящите се страни да привличат инвестиции, и полагането на усилия за създаване на единно регулаторно пространство за търговията на газ и електроенергия между ЕС и договарящите се страни от Енергийната общност. В ход е процес на реформа с цел актуализиране на Договора за създаване на Енергийна общност. През 2016 г. и 2018 г. Съветът прие три мандата за водене на преговори за изменения на Договора за енергийната харта и ЕС подхожда към промените на Договора за създаване на Енергийна общност като към единен пакет. Другите предизвикателства в близко бъдеще ще бъдат укрепването на енергийната ефективност, енергията от възобновяеми източници и политиката по отношение на емисиите на парникови газове чрез определянето на нови цели за 2030 г. и създаването на рамка за управление.

² *Модернизирване:* Въведените през 90-те години на XX век разпоредби от Договора за Енергийната харта във връзка със защитата на инвестициите трябва да бъдат приведени в съответствие с новите стандарти, установени с реформирания подход на ЕС по отношение на инвестиционната политика. Модернизиращият Договор за Енергийната харта следва да спомогне за увеличаване на инвестициите в енергийния сектор чрез създаване на съгласувана и актуална правно обвързваща рамка, осигуряваща правна сигурност и гарантираща високо равнище на защита на инвестициите. Основното предизвикателство е разпоредбите от Договора за Енергийната харта във връзка със защитата на инвестициите да бъдат приведени в съответствие със съвременните стандарти за защита на инвестициите и да се улесни преминаването към нисковъглеродна, все по-цифровизирана и ориентирана към потребителите енергийна система. За да се включи в преговорите от името на ЕС и неговите държави членки, през май 2019 г. Европейската комисия представи предложение за мандат на Съвета.

Преглед: Едновременно с това през 2019 г. се извършва преглед на функциите и политиките на Договора за Енергийната харта, заедно с междинен преглед на резултатите от работата на генералния секретар. ЕС, Япония и Казахстан бяха посочени за координатори на прегледа.

Председателството предлага дебатът да се ръководи от следните въпроси:

- Как може ЕС да използва инструментите си, за да гарантира, че европейските енергийни дружества могат да спомогнат за отключването на потенциала на енергийните пазари в Африка, особено по отношение на енергията от възобновяеми източници и природния газ?
- По какъв начин ЕС и неговите държави членки могат най-добре да съсредоточат усилията си, за да гарантират взаимно допълване между Енергийния съвет ЕС – САЩ и новите форми на взаимодействие като инициативата „Три морета“ (3SI) и Партньорството за трансатлантическо енергийно сътрудничество (P-TEC), както и други нововъзникващи инициативи на САЩ и държавите – членки на ЕС?
- Какъв следва да бъде най-добрият начин, по който ЕС да взаимодейства с Китай по отношение на свързаността в контекста на инициативата на Китай „Един пояс, един път“ и стратегията на ЕС за свързаност на Европа и Азия?
- Що се отнася до Източното средиземноморие, как ЕС и неговите държави членки могат да използват съществуващите диалози в областта на енергетиката, канали и инструменти за взаимодействие, например енергийната дипломация, за да стимулират в региона обстановка, която би довела до намаляване на рисковете?

Обща информация

Африка

В публикуваното през септември 2018 г. съобщение относно алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места се предлага задълбочаване на икономическите и търговските отношения на ЕС с Африка чрез стимулиране на инвестициите и засилване ролята на частния сектор. Енергетиката е приоритетен отрасъл. Чрез помощ за развитие ЕС подкрепя електрифицирането на континента посредством инфраструктурни и регулаторни реформи. С Плана за външни инвестиции ЕС подкрепя и инвестициите на частния сектор и разработването на подходяща рамка за стопанската дейност. В контекста на новия алианс между Африка и Европа, през ноември 2018 г. Комисията лансира платформа на високо равнище по въпросите на устойчивите енергийни инвестиции. Платформата обединява заинтересовани страни от публичния и частния сектор, международни финансови институции, както и от академичните среди и мозъчните тръстове и от двата континента, като до края на 2019 г. трябва да предостави препоръки за привличане на инвестиции в устойчивата енергетика в Африка.

САЩ

САЩ продължават да бъдат ключов съюзник и енергийното сътрудничество, особено в рамките на Енергийния съвет ЕС — САЩ, е една от най-плодотворните области на сътрудничество в трансатлантическите отношения. Налице са много области на силен взаимен интерес в областта на енергийната сигурност, енергийните технологии, цифровизацията и киберсигурността. Разрастването на трансатлантическата търговия с втечен природен газ предлага на ЕС допълнителни възможности да повиши енергийната си сигурност чрез диверсифициране на източниците на доставки. На 2 май Комисията, заедно с министерствата на търговията и на енергетиката на САЩ, беше домакин на изключително успешна съвместна бизнес проява на високо равнище между ЕС и САЩ в Брюксел по въпросите на втечнения природен газ, в която участваха над 200 правителствени представители от двете страни на Атлантическия океан и 250 представители на предприятия от областта на трансатлантическата търговия с втечен природен газ. ЕС и САЩ си сътрудничат тясно и по въпросите на енергийната сигурност, по-специално във връзка с приключването на работата по южния газов коридор за доставка на газ от Азербайджан до Италия и във връзка с енергийната сигурност в Украйна. В допълнение към Енергийния съвет ЕС – САЩ Съединените щати се ангажират с редица държави – членки на ЕС, по инициативи като 3SI и P-TEC (обявени от министъра на енергетиката на САЩ по повод на срещата на високо равнище на 3SI в Букурещ през септември 2018 г.). Проектите, които ще бъдат разработени в рамките на 3SI, включително тези в рамките на P-TEC, имат потенциал значително да подобрят европейската енергийна сигурност чрез увеличаване на регионалната свързаност и диверсифициране на източниците. Важно е също така ЕС и САЩ да запазят трансатлантическото единство във връзка със санкциите. Комисията работи и по развитието на тристранното сътрудничество със САЩ и Япония като партньор със сходни възгледи, по-специално по отношение на втечнения природен газ и водорода.

Китай

Китай е стратегически партньор на ЕС в прехода към чиста енергия. Ежегодният енергиен диалог между ЕС и Китай направлява сътрудничеството в областта на енергетиката, а наскоро стартираната платформа за сътрудничество между ЕС и Китай в областта на енергетиката гарантира пълното осъществяване на диалога. Китай е най-големият източник на въглеродни емисии в света и в същото време най-големият инвеститор в енергия от възобновяеми източници и най-големият производител на такава. ЕС приветства ролята на Китай като един от основните участници в договарянето на Парижкото споразумение, но Китай подкрепя и изгражда електроцентрали на базата на въглища в много държави (по-специално чрез своята инициатива „Един пояс, един път“), включително в съседните на ЕС държави (Западните Балкани, Африка), без да взема предвид устойчивостта на своите инвестиции. Политиката на ЕС, отразена в Съобщението „ЕС – Китай: стратегически перспективи“ от 12 март 2019 г. и одобрена от Европейския съвет, възприема по-реалистичен, решителен и многостранен подход. Въпреки че продължава да бъде „партньор за сътрудничество“ в прехода към чиста енергия, Китай е и „преговорен партньор“, с който ЕС трябва да намери баланс на интересите, „икономически конкурент“ в стремежа към технологично лидерство и „системен съперник“, насърчаващ алтернативни модели на управление. След успешните обсъждания по време на 8-ия годишен енергиен диалог между ЕС и Китай в Брюксел през април тази година и след стартирането на платформата за сътрудничество в областта на енергетиката между ЕС и Китай (в средата на май), която ще функционира в продължение на три години, ЕС следва да продължи да работи с Китай по въпросите на енергетиката, с особен акцент върху реципрочността при достъпа до пазара, и да използва платформата, за да предоставя възможности за взаимноизгодно сътрудничество.

Източносредиземноморски газов коридор

Разработването на центрове за природен газ в Средиземноморието е основно направление в политиката на ЕС за диверсифициране на източниците на доставки. Предвид на неотдавнашните и бъдещите открития на значителни находища на газ (Египет, Израел, Кипър и вероятно Ливан) и факта, че голяма част от тези залежи на газ ще бъдат изнасяни, Източното Средиземноморие се превърна във важен, сигурен и надежден източник на доставки за близкото бъдеще. ЕС подкрепя категорично развитието на региона като газов център. Комисията се ангажира да играе ролята на посредник в разработването на находищата на газ в Източното Средиземноморие по отношение на политическата подкрепа, дипломацията, финансирането на проучвания, например за газопровода EastMed, своевременното финансиране чрез международни финансови институции и подпомагане създаването на благоприятна инвестиционна среда за привличане на инвеститори за развитието на региона. Комисията играе важна роля и в подпомагането на държавите при изготвянето на междуправителственото споразумение между Кипър и Египет за междусистемен газопровод между двете държави и междуправителственото споразумение за газопровода EastMed.
